

Pravdy a nepravdy o pěstounství a adopci III

Čas od času k nám na Stopu čápa přijde nebo zavolá nějaký zájemce o náhradní rodinnou péči a ptá se, jak se to vlastně dělá, když by se člověk rád postaral o dítě, které nemá domov. Každý takový rozhovor je zajímavý a specifický podle věku potenciálních náhradních rodičů, jejich aktuální situaci nebo představách o dítěti. Některé otázky se ale velmi často opakují a mě to znovu utvrzuje v tom, jak hluboko jsou u nás zakořeněné některé pověry o systému sociálně právní ochrany dětí. A tak mi přišlo užitečné si na některé ty časté dotazy odpovědět v takovém miniseriálu právě tady v Salingerovinách. První díl patřil otázkám přímo k zájemcům o pěstounství nebo adopci, druhý častým otázkám k dětem. Ve třetím si posvítíme na systém.

O tom, jestli dítě dostaneme, rozhodne sociální pracovníce na městském úřadě? Sociální pracovníce městského úřadu od Vás přijme žádost o zprostředkování náhradní rodinné péče. Bude provádět u Vás doma i místní šetření – musí se prostě podívat, jestli je u Vás vhodné místo pro dítě. Ale zapomeňte na bílé rukavičky hledající prach pod postelí. Nic takového se v praxi neděje. Svoji zprávu z šetření k žádosti přidá. Sdělí Vám, co je potřeba ještě doložit a pak celou dokumentaci pošle krajskému úřadu. Teprve krajský úřad žadatele posuzuje.

Spousty dětí je po ústavech, tak proč se čeká na dítě dlouho? Jednoduše proto, že se představy žadatelů liší od dětí, které rodinu aktuálně potřebují. Pokud žadatel v žádosti uvede, že by rád poskytl domov jednomu dítěti v perfektním zdravotním stavu, nemůže ho nikdo nutit, aby přijal tříčlennou sourozeneckou skupinku se zdravotními komplikacemi.

Sociální pracovníce městského úřadu (tzv. OSPODu) odeberají děti z rodin! Kéž bych dostala korunu pokaždé, když to slyším. Kdepak. Odebrat dítě z péče rodičů proti jejich vůli není vůbec nic jednoduchého ani banálního. Rozhodnutí je vždycky a jedině na soudu. Leda že by rodiče sami už nadále nechtěli o dítě pečovat. Pak by například k pobytu dítěte v ústavu stačil souhlas zákonného zástupce – tedy rodiče.

Přímá adopce je nelegální! Vidíte to, není! Dokonce Vám s ní sociální pracovníce OSPODu může pomoci. Pod pojmem přímá adopce si různí lidé představují různé cesty. V zásadě jde o to, že je to osvojení bez zprostředkování krajským úřadem. Je to určitě rychlejší cesta k dítěti a zároveň šance pro dítě, aby se dostalo ke stálým a trvalým pečovatelům třeba hned z porodního sálu. Ale pozor! Má mnoho závažných rizik, o kterých musíte vědět, než se do toho pustíte.

Kdyby se zrušily kojenecké ústavy, zůstaly by děti na ulici bez pomoci. Transformace péče o ohrožené děti stále pokračuje. Za poslední dva roky poklesl počet dětí do tří let věku, umisťovaných do ústavů o 40% (Výzkumná zpráva Kojenecké ústavy v roce 2020 – Lumos). Královéhradecký kraj patří k premiantům! U nás většina dětí, které musí nutně opustit rodičovskou péči, putuje jinam, než do ústavu - jsou to příbuzní dítěte, nebo náhradní rodiče. I pracovníci Vašeho městského úřadu přispívají k tomu, aby každé dítě mohlo vyrůstat v rodině.

Mgr. Tereza Čejková, DiS.
vedoucí střediska Stopa čápa